

NADAĆ (16) *vb pf*

a jasne.

inf nadać (3). ◇ *fut 2 sg* nadmiesz (2). ◇ *3 sg* nadmie (5). ◇ *praet 3 sg m* nadał (1). *f* nadała (2).
◇ *con 3 sg m* by nadał (1). ◇ *part praet act* nadawszy (2).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. *Napełnić dmuchając; insufflare Mącz [co (10)] (11)* : Insufflare, in Bibliis legitur pro inflare, Nádchnąć/ nadać. *Mącz* 171c; Venarum, Miąższość á ociekłość żył gdy ná niektórych mieyfcách żyły pełne krwie yákoby ye nadał. *Mącz* 460a.

W porównaniu (1): Koronę má ná głowie iážno rospaloną/ Nadał gębę by pudło/ ná piądz rozfzyrzoną. *RejWiz* 166.

Zwrot: »nadać gębę, paszczekę« = *okazać wyniosłość [szyk 3:1] (3:1)*: Pátrzażye co zá Sokoł fiedzi w onym gniaźdze/ Snadz lepřzą czáfem Kánię co myłzy ie znaydzye. Kiedy Więc gębę nádmię w oney obfitości/ Iuż włzyfcy pochlebuią iego wielmożności. *RejWiz* 11v, 166; *RejPos* 200; co ięft fprofnieyřzego iáko gniew nierozmyřlny á nie vważony? [...] Bo iuż zwycięży pychę/ bo muři nadać gębę/ muři káiác/ á káždego łobie lekce rozumieć. *RejZwierc* [782]v.

»nadać nos« = *okazać wyniosłość (1)*: A coźci po tym nędzniku iż fiedziř iáko málowána oponá zá kęfem kámieniá wykowanego? [...] nadałwřzy nos řwoy/ áłbo podniořłzy gębę řwoię *RejZwierc* 69v.

»policzki nadać« (1): Stłopus, Kláskánie yęzikiem áłbo gębą gdy zwłářczá yeden policzki nádmię á ták vřtámi trzářnie/ klářnie/ áłbo puknie. *Mącz* 417a.

W przeni [co] (3) : w tych řwieckich przypáđłych burzkach ktho nie vmie iedno řie w kábat vwiázác/ kołet pięknie pořtánowić/ obercuchy owy nadać/ iuż mu thám záprawdě bęđdzie trudno z řelaznemi řie ohercuchy obchodźić. *RejZwierc* 113.

nadać czym (2): *BielSat C*; *BielRozm* 16. *Cf Przysłowie*.

Przysłowie: Lepiey miech grořzem nádmięř/ niřli wiátrzem dudy *BielSat C [idem] BielRozm* 16.

2. *O objawach chorobowych: uczynić obrzękłym, opuchniętym [co] (4)* : Hydrocephalea morbus capitis Bolenie głowy/ gdy mokořć głowę nádmię. *Mącz* 160b.

W porównaniu (1): Pijániczá [...] drogich mářci w řię náleie/ á potym iáko gęř ná wiořnę wyblednie/ áłbo iáko krowá o řwiętyem Ianie gdy s polá przyđdzie á brzuch łobie nádmię. *RejZwierc* 142.

Zwrot: »brzuch (sobie) nadać« (2): Abowiem złemu dobrođzieyřtwo vczynić/ iákoby [...] záchorzáłemu żoładkowi zdrowe á chędogie iedło podác/ ktore potym y brzuch nádmię áłbo řie w iákie guzy áłbo wrzody obroći. *RejZwierc* 98, 142.

W przeni (1) : (*marg*) Opuchliná grzechow nářzych. (–) thá řpráwá zewnęřtrřna twoiá/ á złego ferćá twego/ náđęłá to mářne ciáło twoie á thę řkorę twoię/ iż iuż trudno ma być zleczono od ktorego inego doktorá/ oprócz Páná twego *RejPos* [226]v.

3. *Uczynić pysznym, wyniosłym [kogo] (1)* : ktora [*próżna chwala*] cię ták náđęłá/ iż chłubiác řye piřfelř/ iż męczennikiem chćeř być. *OrzList* c3v.

Formacje współrdzenne cf DAĆ.

Cf 1. NAĐĘCIE, NAĐĘTY, NADMIGĘBA

